

ABC Ubezpieczonego

**najważniejsze zmiany wprowadzone ustawą z dnia 6 grudnia 2013 r.
o zmianie niektórych ustaw w związku z określeniem zasad
wypłaty emerytur ze środków zgromadzonych
w otwartych funduszach emerytalnych**

1. O CZYM TRZEBA PAMIĘTAĆ?

Od 1 kwietnia do 31 lipca 2014 r. członkowie otwartych funduszy emerytalnych (OFE) mogą zdecydować, gdzie będzie kierowana część ich składek emerytalnych, począwszy od tej za lipiec 2014 r.

Stopa procentowa składki na ubezpieczenie emerytalne wynosi **19,52%** podstawy wymiaru tej składki, z czego od 1 lutego 2014 r.¹:

- **2,92%** podstawy wymiaru jest odprowadzane przez ZUS do wybranego przez Państwa OFE,
- **4,38%** podstawy wymiaru jest zapisywane przez ZUS na subkoncie².

Jeśli Państwa składki nie będą przekazywane do OFE, to **7,3%** będzie zapisywane na subkoncie.

Chcą Państwo przekazywać całą składkę do ZUS?

Jeśli chcą Państwo, aby Państwa składki emerytalne były przekazywane w całości do ZUS, to nie muszą Państwo składać żadnych oświadczeń.

Chcą Państwo nadal odprowadzać składki do OFE?

Jeżeli życzą sobie Państwo, aby składka w wysokości 2,92% była odprowadzana do OFE, powinni Państwo dostarczyć do ZUS odpowiedni dokument: „Oświadczenie członka otwartego funduszu emerytalnego o przekazywaniu składki do otwartego funduszu emerytalnego oraz o zapoznaniu się z informacją dotyczącą powszechnego systemu emerytalnego oraz informacją dotyczącą otwartych funduszy emerytalnych”.

Gdzie można znaleźć oświadczenie i inne informacje?

Oświadczenie oraz obie informacje wymienione w tytule tego oświadczenia są udostępniane:

- w placówkach ZUS oraz na pue.zus.pl i www.zus.pl/reformaOFE,
- na stronach internetowych Ministerstwa Finansów, Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej oraz Komisji Nadzoru Finansowego.

¹ Do 31 stycznia 2014 r. 3,1% podstawy wymiaru składki było odprowadzane przez ZUS do OFE, 4,2% podstawy wymiaru składki było zapisywane przez ZUS na subkoncie.

² Zgodnie z art. 40a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, w ramach konta osoby ubezpieczonej ZUS prowadzi subkonto, na którym zapisuje część składki na ubezpieczenie emerytalne. Subkonto zostało wprowadzone od 1 maja 2011 r.

Jak można złożyć oświadczenie?

- bezpośrednio w każdej terenowej jednostce organizacyjnej ZUS,
 - pocztą (np. do najbliższej terenowej jednostki organizacyjnej ZUS – wykaz adresów na www.zus.pl),
 - w formie elektronicznej na Platformie Usług Elektronicznych (PUE) – pue.zus.pl
 - po zalogowaniu mogą Państwo wypełnić oświadczenie i wysłać je przez Internet,
 - bez zalogowania mogą Państwo je wypełnić i wydrukować,
 - w urzędzie w wybranych placówkach ZUS (wykaz placówek na www.zus.pl).
- W każdym przypadku uzyskają Państwo wsparcie konsultantów Centrum Obsługi Telefonicznej (COT)³.

Czy podjętą decyzję będzie można zmienić?

Tak. Począwszy od 2016 r., co 4 lata otwierane będzie „okienko transferowe” od 1 kwietnia do 31 lipca.

Jeżeli Państwa składka jest odprowadzana do OFE lub ZUS zapisuje ją na subkoncie, będą mogli Państwo w tym okresie złożyć do ZUS oświadczenie o przekazywaniu bieżących składek do OFE lub w całości na subkonto w ZUS.

2. CZŁONKOSTWO W OFE

Czy członkostwo w OFE jest obowiązkowe?

Od 1 lutego 2014 r. zawarcie umowy z OFE nie jest obowiązkowe.

Jak można nabyć członkostwo w OFE?

Mogą Państwo zawrzeć umowę z OFE nie później niż w terminie 4 miesięcy od daty powstania obowiązku ubezpieczeń.

Co się dzieje ze składkami, jeśli zawarta zostanie umowa z OFE?

Składka emerytalna w wysokości 2,92% jest odprowadzana do wybranego przez Państwa OFE, poczynając od składki opłaconej za miesiąc, w którym ZUS otrzymał od OFE zawiadomienie o zawarciu umowy.

Co się dzieje ze składkami, jeśli nie zostanie zawarta umowa z OFE?

Wówczas składka nie jest odprowadzana do OFE, lecz będzie zapisywana na subkoncie w ZUS.

Co trzeba zrobić, jeśli nie zostanie zawarta umowa z OFE?

Powinni Państwo złożyć do ZUS pisemne oświadczenie o stosunkach majątkowych ze współmałżonkiem. Mogą też Państwo wskazać osoby uprawnione do otrzymania środków zapisanych na subkoncie po Państwa śmierci⁴.

Jakie OFE działają na rynku?

Jest ich obecnie 13: AEGON OFE, Allianz Polska OFE, Amplico OFE, Aviva OFE Aviva BZ WBK, AXA OFE, Generali OFE, ING OFE, Nordea OFE, PKO BP Bankowy OFE, OFE Pocztynion, OFE PZU „Złota Jesień”, OFE WARTA, Pekao OFE.

³ W dni robocze od poniedziałku do piątku w godzinach 7.00–18.00, tel. 801 400 987 (z krajowych telefonów stacjonarnych) oraz 22 560 16 00 (z telefonów komórkowych oraz stacjonarnych krajowych i zagranicznych).

⁴ Odpowiednie formularze dostępne będą we wszystkich placówkach i na stronach internetowych ZUS.

3. „SUWAK BEZPIECZEŃSTWA”

Co to jest „suwak bezpieczeństwa”?

Jest to mechanizm stopniowego przekazywania składek z OFE do ZUS na 10 lat przed osiągnięciem przez Państwa wieku emerytalnego. Środki te będą zapisywane na subkoncie. Mechanizm ten wprowadzono, aby zabezpieczyć Państwa składki zgromadzone w OFE przed ewentualnymi niekorzystnymi wahaniami na rynku kapitałowym w okresie przed emeryturą.

Co się dzieje z bieżącymi składkami w tym okresie?

ZUS wstrzymuje przekazywanie bieżących składek do OFE i zapisuje je na subkoncie.

4. ZUS JAKO ZAKŁAD EMERYTALNY

Kto będzie wypłacał emerytury w przyszłości?

Ponieważ wcześniej nie określono sposobu wypłaty emerytury dożywotniej ze środków zgromadzonych w OFE, ZUS będzie jedynym podmiotem wypłacającym emerytury z konta i subkonta (czyli z I i II filaru). Gwarantem wypłaty emerytury jest państwo polskie. Realizacja tego nowego zadania nie zwiększy kosztów działalności ZUS.

Od czego zależeć będzie wysokość emerytury?

Od środków zgromadzonych na koncie i subkoncie oraz kapitału początkowego, a także od wskaźnika waloryzacji.

5. PRZEKAZANIE DO ZUS AKTYWÓW Z JEDNOSTEK ROZRACHUNKOWYCH UMORZONYCH PRZEZ OFE

OFE umorzyły 51,5% jednostek rozrachunkowych zapisanych na dzień 31 stycznia 2014 r. na rachunku każdego członka OFE i przekazały do ZUS aktywa o wartości odpowiadającej tym jednostkom.

Kiedy środki zostaną zapisane na subkoncie?

ZUS ma obowiązek zapisania na subkoncie wartości środków odpowiadających wartości umorzonych jednostek rozrachunkowych w terminie do 31 marca 2015 r. Szczegółowe informacje – o liczbie umorzonych jednostek rozrachunkowych, o ich wartościach oraz okresach, za które umorzono jednostki – OFE prześle do ZUS do 31 października 2014 r.

Czy środki przeniesione z OFE będą podlegały podziałowi w razie rozwodu lub dziedziczeniu w razie śmierci ubezpieczonego?

Tak. Środki przeniesione z OFE do ZUS podlegają podziałowi/dziedziczeniu na dotychczasowych zasadach. Więcej informacji znajdą Państwo na www.zus.pl. Dodatkowo wprowadzony został w okresie pierwszych 3 lat po przejściu na emeryturę mechanizm wypłaty gwarantowanej, który umożliwi dziedziczenie po emerycie środków zgromadzonych przez niego na subkoncie.

Czy w „Informacji o stanie konta ubezpieczonego w ZUS za lata 2013–2014” będzie można zobaczyć, jaka wartość środków została przekazana przez OFE?

Tak. ZUS zaprezentuje w tej informacji także wartość środków zapisanych na subkoncie na dzień 30 stycznia 2014 r. i na dzień 3 lutego 2014 r., w którym przekazano środki z OFE do ZUS.

6. WYPŁATA GWARANTOWANA

Kogo dotyczy wypłata gwarantowana?

Osoba, która nabyła prawo do emerytury z tytułu osiągnięcia wieku emerytalnego albo która do dnia poprzedzającego osiągnięcie tego wieku miała ustalone prawo do okresowej emerytury kapitałowej, może wskazać imiennie jedną lub kilka osób fizycznych jako osoby uposażone, na rzecz których wypłacone będzie po jej śmierci jednorazowe świadczenie pieniężne⁵. **Z zastrzeżeniem:** osobę uposażoną spoza kręgu krewnych można wskazać za pisemną zgodą swojego współmałżonka. Zgoda taka nie jest wymagana, jeżeli jako osoby uposażone emeryt wskaże: dzieci własne, dzieci drugiego małżonka oraz dzieci przysposobione, wnuki, rodzeństwo, małżonka, rodziców (za rodziców uważa się również ojczyma i macochę oraz osoby przysposabiające).

Jeśli nie zostanie wskazana osoba uposażona, to uposażony będzie małżonek, o ile w chwili śmierci emeryta pozostawał z nim we wspólności majątkowej. W pozostałych przypadkach wypłata gwarantowana wchodzi w skład spadku.

W jakim okresie przysługuje prawo do wypłaty gwarantowanej?

Osoba uposażona nabywa prawo do całości albo części wypłaty gwarantowanej, jeżeli śmierć emeryta pobierającego emeryturę nastąpiła w okresie 3 lat od miesiąca, od którego po raz pierwszy wypłacono mu to świadczenie.

PODSTAWA PRAWNA:

- ustawa z dnia 6 grudnia 2013 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z określeniem zasad wypłaty emerytur ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych (Dz.U. z 2013 r. poz. 1717),
- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2014 r. w sprawie określenia wzoru oświadczenia członka otwartego funduszu emerytalnego o przekazywaniu składki do otwartego funduszu emerytalnego oraz o zapoznaniu się z informacją dotyczącą powszechnego systemu emerytalnego oraz informacją dotyczącą otwartych funduszy emerytalnych (Dz.U. z 2014 r. poz. 140).

⁵ We wszystkich placówkach oraz na stronach internetowych ZUS będą dostępne odpowiednie formularze.

Warszawa, marzec 2014 r.